

अनुसूचित जमाती व इतर परंपरागत
रहिवाशी (वनहक्कांची मान्यता) अधिनियम,
२००६ प्रमाणपत्राबाबत.

महाराष्ट्र शासन

महसूल व वन विभाग

शासन आदेश क्रमांक: एफएलडी-२०१५/प्र.क्र.१९२/ फ-१०

मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२

दिनांक : १५.०९.२०१९

वाचा:-

- १) महसूल व वन विभाग, शासन परिपत्रक क्र. एफएलडी-२०१५/प्र.क्र.१९२/फ-१०, दि.२३.०२.२०१६
- २) पर्यावरण व वन मंत्रालय, भारत सरकार यांचे पत्र क्र. एफ/नं.११-४३/२०१३-एफसी, दि.०३/१२/२०१८.

प्रस्तावना :-

केंद्र शासनाने दिनांक ०५/०७/२०१३ रोजीच्या पत्रान्वये वन (संवर्धन) अधिनियम, १९८० अंतर्गत वनजमीन वळतीकरणाचे प्रस्ताव सादर करताना अनुसूचित जमाती व इतर परंपरागत रहिवाशी (वनहक्कांची मान्यता) अधिनियम, २००६ बाबत संबंधित जिल्हाधिकारी यांचे विहीत नमुन्यातील प्रमाणपत्र सादर करण्याबाबत निर्देश दिले होते त्यानुषंगाने महाराष्ट्र शासनाने उक्त नमूद परिपत्रकान्वये केंद्र शासनाच्या वन सल्लागार समितीच्या (FAC) दि.३०.०९.२०१३ रोजीच्या बैठकीतील कार्यवृत्तास अनुसरुन वनजमीन वळतीकरणाचे प्रस्ताव तत्वतः मान्यतेसाठी सादर करतेवेळी सदर प्रमाणपत्र सादर करण्याचे निर्देश दिले होते.

आता, पर्यावरण व वन मंत्रालय, भारत सरकार यांच्या उक्त नमूद दि.०३.१२.२०१८ रोजीच्या पत्रान्वये वन (संवर्धन) सुधारणा नियम, २०१६ मधील तरतूदीनुसार अनुसूचित जमाती व इतर परंपरागत रहिवाशी (वनहक्कांची मान्यता) अधिनियम, २००६ अंतर्गत संबंधित जिल्हाधिकारी यांचे विहीत नमुन्यातील प्रमाणपत्र तत्वतः मान्यता आदेशातील अटींच्या पूर्तता अहवालासोबत सादर करण्याची मुभा असल्याचे कळविले आहे. (प्रपत्र-१) त्यानुषंगाने राज्य शासनाचे दि.२३.०२.२०१६ रोजीचे शासन परिपत्रक अधिक्रमित करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

आदेश:-

वन (संवर्धन) अधिनियम, १९८० अंतर्गत वनजमीन वळतीकरणाचा प्रस्ताव सक्षम प्राधिकरणास सादर करतेवेळी अनुसूचित जमाती व इतर परंपरागत रहिवाशी (वनहक्कांची मान्यता) अधिनियम, २००६ अंतर्गत प्रमाणपत्र सादर करण्यासंदर्भातील शासन परिपत्रक क्र. एफएलडी-२०१५/प्र.क्र.१९२/फ-१०, दि.२३.०२.२०१६ या आदेशान्वये अधिक्रमित करण्यात येत आहे. वन (संवर्धन) अधिनियम, १९८० अंतर्गत वनजमीन वळतीकरणाचे प्रस्ताव सादर करताना अनुसूचित जमाती व इतर परंपरागत रहिवाशी (वनहक्कांची मान्यता) अधिनियम, २००६ अंतर्गत संबंधित जिल्हाधिकारी यांचे विहीत नमुन्यातील प्रमाणपत्र तत्वतः मान्यता आदेशातील अटींच्या पूर्तता अहवालासोबत सक्षम प्राधिकरणाकडे सादर करता येईल.

सदर शासन आदेश महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेताक २०१९०११५१६०४५७०३१९ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकीत करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(वीरेन्द्र तिवारी)

अपर प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (मंत्रालय)

प्रत:

- प्रधान मुख्य वनसंरक्षक (वनबल प्रमुख), महाराष्ट्र राज्य, नागपूर.
- अपर प्रधान मुख्य वनसंरक्षक तथा केंद्रस्थ अधिकारी, महाराष्ट्र राज्य, नागपूर.
- सर्व मंत्रालयीन विभाग.
- सर्व मुख्य वनसंरक्षक (प्रादेशिक)
- सर्व महानगरपालिका आयुक्त.
- सर्व जिल्हाधिकारी.
- सर्व उपवनसंरक्षक (प्रादेशिक)
- सर्व विभागीय वन अधिकारी / उप विभागीय वन अधिकारी.
- निवडनस्ती (फ-१०).

247-9

F. No.11-43/2013-FC

Government of India

Ministry of Environment & Forests

(FC Division)

9/11 2.19

29

Indira Paryavaran Bhawan,
Aliganj, Jorbagh Road,
New Delhi – 110003

Dated: 3rd December, 2018

To,

The Principal Secretary (Forests),
Government of Maharashtra,
Mantralaya Mumbai.

Sub: Compliance of the Scheduled Tribes and Other Traditional Forest Dwellers (Recognition of Forest Rights) Act, 2006.

Sir,

Please find enclosed a copy of D. O No. no. 43012-15-2018-CPAM dated 26.10.2018 as received from Secretary, Ministry of Coal, Shastri Bhawan, New Delhi intimating that the Western Coalfield Limited informed that the proposal of Stage-I (In-Principle) approval for diversion of Forest Land under Forest (Conservation) Act, 1980 for Coal Mining Projects in State Of Maharashtra are stalled at various levels of State Forest Department for want of certificate in compliance to circular issued by Govt. of Maharashtra, Department of Revenue & Forests dtd. 23.02.2016 directing not to forwarding the proposals for Stage-I FC approval without necessary compliance of the Scheduled Tribes and Other Traditional Forest Dwellers (Recognition of Forest Rights) Act, 2006, whereas, the Forest (Conservation) Amendment Rules, 2016 with regard to FRA states that:

“(e) the District Collector shall.

(i) complete the process of recognition and vesting of forest rights in accordance with the provisions of the Scheduled Tribes and Other Traditional Forest Dwellers (Recognition of Forest Rights) Act, 2006 (2 of 2007) for the entire forest land indicated in the proposal;

(ii) obtain consent of each Gram Sabha having jurisdiction over the whole or a part of the forest land indicated in the proposal for the diversion of such forest land and compensatory and ameliorative measures, if any, having understood the purposes and details of diversion, wherever required; and

(iii) forward his findings in this regard to the Conservator of Forests;

(f) the entire process referred to in clause (e) shall be completed by the District Collector within the time period stipulated in these rules for grant of in-principle approval under the Act to the proposal;

w10

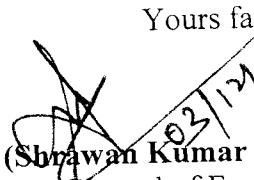
Accordingly, it is clarified that within the time period stipulated for compliance of stage-I condition, Deputy Commissioner shall complete the process of compliance of FRA (including forwarding its findings to the concerned CF), hence for the purpose of the MoEF&CC, as per the provision under Forest (Conservation) amendment rules, 2016 the compliance under FRA is not required for consideration of in-principle approval. This has to be furnished by the state Govt. for consideration of the proposal by the ministry for final approval.

In view of above, the State Govt. of Maharashtra is requested to adhere the provisions contained in Forest (Conservation) Amendment Rules, 2016 for FRA purpose while forwarding the proposal for seeking prior approval under Section 2 of Forest(Conservation) Act,1980 to this Ministry for consideration.

Yours faithfully,

Encl.as above.

21643, 0161

(Shrawan Kumar Verma)
Dy. Inspector General of Forests(FC)

Copy to:

1. The Secretary, Ministry of Coal, Shastri Bhawan, New Delhi.
2. The Principal Chief Conservator of Forests, Government of Maharashtra, Nagpur.
3. The Addl. PCCF (Central), MoEF&CC, Regional Office (WZ), Nagpur
4. The Nodal Officer (FCA), Forest Department, Government of Maharashtra, Nagpur.
5. Monitoring Cell of FC Division, MoEF&CC, New Delhi.
6. Guard File.

(Shrawan Kumar Verma)
Dy. Inspector General of Forests(FC)